

COMITETUL EUROPEAN PENTRU RISC SISTEMIC

DECIZIA COMITETULUI EUROPEAN PENTRU RISC SISTEMIC

din 11 decembrie 2015

privind evaluarea semnificației țărilor terțe pentru sistemul bancar al Uniunii în ceea ce privește recunoașterea și stabilirea ratelor amortizoarelor anticiclice de capital

(CERS/2015/3)

(2016/C 97/11)

CONSILIUL GENERAL AL COMITETULUI EUROPEAN PENTRU RISC SISTEMIC,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1092/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind supravegherea macroprudențială la nivelul Uniunii Europene a sistemului financiar și de înființare a unui Comitet european pentru risc sistemic ⁽¹⁾, în special articolul 3 alineatul (2) literele (a) și (b) și articolul 15,

având în vedere Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE ⁽²⁾, în special articolul 138,

având în vedere Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei din 16 aprilie 2014 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁾, în special anexele I și II,

având în vedere Decizia CERS/2015/2 a Comitetului european pentru risc sistemic din 21 iulie 2015 privind furnizarea și colectarea de informații în vederea supravegherii macroprudențiale a sistemului financiar în cadrul Uniunii și de abrogare a Deciziei CERS/2011/6 ⁽⁴⁾,

întrucât:

- (1) Comitetul european pentru risc sistemic (CERS) răspunde de supravegherea macroprudențială pentru a contribui la prevenirea sau reducerea riscurilor sistemice pe teritoriul Uniunii.
- (2) Pentru a-și putea îndeplini responsabilitățile, CERS trebuie să evalueze riscurile macroprudențiale care decurg din evoluțiile din cadrul Uniunii și al țărilor terțe. Aceste riscuri ar putea apărea ca urmare a expunerilor transfrontaliere ale sistemului bancar al Uniunii față de țările terțe și ar putea constitui un canal de contagiune în cadrul Uniunii. În special, creșterea excesivă a creditelor într-o anumită țară terță ar putea conduce la pierderi importante ale sectorului bancar din Uniune dacă țara respectivă nu abordează problema prin adoptarea unor politici macroprudențiale și, în ultimă instanță, ar putea reprezenta un risc la adresa stabilității financiare a Uniunii.
- (3) Articolul 138 din Directiva 2013/36/UE acordă CERS un mandat specific pentru abordarea riscurilor care decurg din creșterea excesivă a creditelor în țări terțe. Mai exact, în cazul în care se consideră că acțiunile întreprinse de autoritățile unei țări terțe nu sunt suficiente, CERS poate acționa pentru a proteja sectorul bancar al Uniunii împotriva riscurilor rezultate din creșterea excesivă a creditelor în respectiva țară terță. În special, CERS poate să ofere autorităților desemnate din cadrul Uniunii orientări, prin intermediul unor recomandări, referitoare la rata adecvată a amortizorului anticiclic pentru expunerile față de o țară terță.
- (4) Pentru îndeplinirea acestui mandat, este necesar să se identifice țările terțe față de care sistemul bancar al Uniunii are expuneri semnificative (denumite în continuare „țările terțe semnificative”). Impactul pe care l-ar putea avea creșterea excesivă a creditelor dintr-o anumită țară terță asupra sistemului bancar al Uniunii depinde de dimensiunea și de natura expunerilor băncilor care își au sediile în Uniune față de țara terță respectivă. Având în vedere că CERS nu deține capacitatea de a monitoriza evoluțiile din toate țările terțe din lume, acesta consideră că cea mai bună modalitate de îndeplinire a mandatului care îi este conferit în temeiul articolului 138 din Directiva 2013/36/UE constă în monitorizarea doar a acelor țări terțe față de care expunerile sistemului bancar al Uniunii sunt semnificative dintr-o perspectivă a semnelor de creștere excesivă a creditelor.

⁽¹⁾ JO L 331, 15.12.2010, p. 1.

⁽²⁾ JO L 176, 27.6.2013, p. 338.

⁽³⁾ JO L 191, 28.6.2014, p. 1.

⁽⁴⁾ JO C 394, 27.11.2015, p. 4.

- (5) În vederea identificării țărilor terțe semnificative, CERS intenționează să utilizeze datele de supraveghere colectate de Autoritatea Bancară Europeană (ABE) în conformitate cu Decizia EBA/DC/2015/130 a Autorității Bancare Europene din 23 septembrie 2015⁽¹⁾. Decizia EBA/DC/2015/130 conține informații detaliate cu privire la expunerile, astfel cum apar în portofoliului bancar, față de toate țările terțe la nivel global ale unui eșantion compus din cele mai mari 191 de bănci din Uniune. Deși datele respective nu includ expunerile din portofoliul de tranzacționare și nu acoperă toate băncile din Uniune, CERS consideră ca aceste date sunt adecvate pentru identificarea țărilor terțe semnificative. Concentrarea pe expunerile din portofoliul bancar se consideră adecvată întrucât acestea reprezintă majoritatea expunerilor. În plus, acordurile de compensare și utilizarea, printre altele, a instrumentelor financiare derivate și a pozițiilor scurte fac dificilă alocarea unei expuneri din portofoliul de tranzacționare unei anumite țări terțe. Concentrarea asupra unui eșantion al celor mai mari bănci se consideră adecvată, întrucât aceste bănci tind să aibă cel mai mare volum de activități transfrontaliere și, în consecință, reprezintă băncile care ar fi cel mai afectate în cazul nerezolvării problemei creșterii excesive a creditelor într-o țară terță. În 2014, cele 191 de bănci incluse în eșantion reprezentau aproximativ 92 % din activele totale ale sistemului bancar din Uniune. Întrucât, pentru a identifica țările terțe semnificative, CERS nu are nevoie de date privind expunerile specifice unei bănci individuale, acesta intenționează să solicite ABE datele colectate în conformitate cu Decizia EBA/DC/2015/130, agregate la nivel de țară. Aceste solicitări de date sunt reglementate prin Decizia CERS/2015/2.
- (6) CERS va identifica țările terțe semnificative pe baza a trei indicatori de expunere: activele ponderate la risc, expunerea inițială și expunerile în stare de nerambursare raportate la țările terțe. Scopul principal al utilizării mai multor indicatori este de a reflecta o imagine cuprinzătoare a naturii expunerilor față de țările terțe. Concentrarea în mod exclusiv asupra activelor ponderate la risc ar putea conduce la o situație în care nu s-ar lua în considerare în mod corespunzător expunerile semnificative cu ponderare redusă în funcție de riscuri. Expunerile inițiale compensează această situație prin stabilirea dimensiunii expunerilor înainte de aplicarea ponderii de risc. În sfârșit, expunerile în stare de nerambursare vizează stabilirea acelor expuneri care implică un risc mai mare de credite pentru bănci.
- (7) De regulă, CERS definește o țară terță ca fiind semnificativă în cazul în care expunerile sistemului bancar al Uniunii față de respectiva țară terță sunt de cel puțin 1 % pentru cel puțin unul dintre indicatorii menționați mai sus. Spre deosebire de societățile nefinanciare, nivelurile capitalurilor proprii ale băncilor tind să fie mici raportat la activele lor. Aceasta înseamnă că, chiar și în cazul a ceea ce ar părea expuneri mici prin raportare la dimensiunea bilanțului unei bănci, pierderile ar putea atinge niveluri care amenință solvabilitatea băncilor și/sau care creează o stare de incertitudine a publicului cu privire la solvabilitatea acestor bănci. Acest argument ar necesita stabilirea unui prag scăzut, întrucât evoluțiile negative dintr-o anumită țară terță ar putea avea un impact semnificativ asupra poziției de capital a băncilor. În același timp, pragul utilizat pentru identificarea țărilor terțe semnificative nu ar trebui să ia în considerare țările terțe față de care este expus un singur stat membru, cu excepția cazului în care expunerile ar fi destul de mari pentru a crea un risc pentru Uniune, pe lângă statul membru individual în cauză. Pentru a minimiza aceste situații, ar trebui să se stabilească un prag înalt care să asigure că se iau în considerare numai cele mai mari expuneri de la nivelul statelor membre. CERS consideră că un prag de 1 % din expunerile totale reprezintă echilibrul optim între cele două rezultate dorite menționate mai sus.
- (8) CERS va compila o listă de țări terțe semnificative și va actualiza această listă anual, în funcție de criteriile pe baza cărora se vor decide adăugările și eliminările de pe listă. Expunerile bancare evoluează de-a lungul timpului, reflectând atât evoluțiile ciclice, cât și evoluțiile structurale ale integrării economice și financiare din întreaga lume. Procesul de identificare a țărilor terțe semnificative trebuie să reflecte această evoluție. În acest sens, au fost definite criteriile pe baza cărora se efectuează adăugări sau eliminări de pe lista țărilor terțe semnificative. Aceste criterii sunt concepute astfel încât să aibă caracter: (a) conservator – o țară terță este mai ușor de adăugat decât de eliminat de pe listă; și (b) transparent – criteriile de adăugare pe listă și de eliminare de pe listă se bazează pe reguli simple. În plus, CERS dispune de puterea de a aprecia dacă o țară terță este semnificativă pentru sectorul bancar al Uniunii. Această putere de apreciere este cel mai probabil să fie exercitată în cazurile în care o țară terță se află la limita îndeplinirii criteriilor privind semnificația.
- (9) Consiliul general i se va solicita să aprobe fiecare revizuire a listei țărilor terțe semnificative prin procedură scrisă. În cazul în care se ridică obiecțiuni, Consiliul general va supune problema votului. Secretariatul CERS va pregăti anual un proiect de listă a țărilor terțe semnificative pe baza aplicării criteriilor de adăugare și de eliminare de pe listă. Comitetul consultativ tehnic va putea să își exercite puterea de apreciere și va putea modifica proiectul de listă înainte de transmiterea acestuia Consiliului general.
- (10) Țările terțe semnificative identificate în conformitate cu prezenta decizie vor fi monitorizate de către secretariatul CERS. Celelalte țări terțe ar putea fi monitorizate de alte jurisdicții din cadrul Uniunii, în funcție de semnificația lor pentru sistemul bancar național al unui anumit stat membru. Experiența dobândită în urma elaborării tabloului de riscuri și din lucrările anterioare asupra amortizorului anticiclic de capital va fi valorificată pentru identificarea acelor indicatori care prezintă cea mai mare relevanță pentru identificarea timpurie a creșterii excesive a creditelor.

(1) Decizia EBA/DC/2015/130 a Autorității bancare europene din 23 septembrie 2015 privind raportarea autorităților competente către ABE, publicată pe site-ul web al ABE, la adresa www.eba.europa.eu

- (11) CERS a identificat inițial șase țări terțe ca fiind semnificative, pe baza datelor de supraveghere cu data de referință 30 iunie 2014. Țările terțe identificate inițial ca fiind semnificative sunt: Republica Federativă a Braziliei, Regiunea Administrativă Specială Hong Kong a Republicii Populare Chineze, Republica Populară Chineză, Republica Turcia, Federația Rusă și Statele Unite ale Americii. Modificările aduse listei de țări terțe semnificative ar trebui să fie publicate pe website-ul CERS.
- (12) Prima revizuire a listei de țări terțe semnificative, astfel cum sunt acestea identificate de CERS, va avea loc în cursul celui de al doilea trimestru al anului 2017, pe baza datelor de supraveghere cu data de referință 31 decembrie 2016. Aceasta reflectă necesitatea existenței unor date suficiente pentru aplicarea criteriilor de adăugare pe listă. Datorită faptului că nu vor exista date suficiente pentru aplicarea criteriilor de eliminare din listă, prima revizuire va lua în considerare numai potențialele adăugări pe lista țărilor terțe semnificative.
- (13) Revizuirile ulterioare ale listei țărilor terțe semnificative vor avea loc pe baza datelor de supraveghere cu data de referință 31 decembrie a fiecărui an calendaristic relevant. În momentul în care vor fi disponibile date suficiente pentru aplicarea criteriilor de eliminare, revizuirile ulterioare vor lua în considerare și eliminări potențiale de pe lista țărilor terțe semnificative,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Sfera de aplicare

Prezenta decizie definește procedurile aplicate de CERS pentru evaluarea semnificației țărilor terțe pentru sectorul bancar al Uniunii în ceea ce privește recunoașterea și stabilirea ratelor amortizoarelor anticiclice în conformitate cu Directiva 2013/36/UE.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei decizii, se aplică următoarele definiții:

- (a) „rata amortizorului anticiclic” are sensul stabilit la articolul 128 alineatul (7) din Directiva 2013/36/UE;
- (b) „expunere” are sensul stabilit la articolul 5 punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾;
- (c) „monitorizare/monitorizat de către Secretariatul CERS” înseamnă guvernanta, menținerea și actualizarea periodică a unui set de indicatori și de instrumente cantitative de către Secretariatul CERS cu scopul de a semnala o potențială creștere excesivă a creditelor în țările terțe semnificative;
- (d) „țară terță” are sensul stabilit în secțiunea 2 punctul 1 litera (g) din Recomandarea CERS/2015/1.

Articolul 3

Colectarea datelor

(1) În scopul evaluării țărilor terțe care sunt semnificative pentru sectorul bancar al Uniunii și în conformitate cu articolul 15 din Regulamentul (UE) nr. 1092/2010, Secretariatul CERS solicită ABE date de supraveghere agregate – astfel cum sunt prevăzute în anexa I la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 – colectate de ABE în conformitate cu Decizia EBA/DC/2015/130.

(2) Pentru a se evalua dacă o țară terță este semnificativă pentru sectorul bancar al Uniunii, se iau în considerare următorii indicatori:

- (a) cuantumurile aferente expunerilor ponderate la risc;
- (b) expunerile inițiale; și
- (c) expunerile în stare de nerambursare.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO L 176, 27.6.2013, p. 1).

(3) În special, următoarele puncte de date ale datelor de supraveghere menționate la alineatul (1) sunt colectate trimestrial de CERS în legătură cu fiecare țară terță semnificativă:

(a) Modelul C 09.01: intersecția rândurilor 070, 080, 090, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, și coloanele 010, 020 și 080; și

(b) Modelul C 09.02: intersecția rândurilor 030, 060 și 140, și coloanele 010, 030 și 110.

(4) Secretariatul CERS păstrează legătura cu ABE în ceea ce privește transmiterea punctelor de date menționate la alineatul (3), precum și eventualele modificări viitoare ale modelelor de raportare.

Articolul 4

Evaluația semnificației

(1) O țară terță este identificată drept țară terță semnificativă pentru sectorul bancar al Uniunii și este adăugată pe lista țărilor terțe semnificative în următoarele condiții:

(a) media aritmetică a expunerilor față de țara terță respectivă în cele opt trimestre anterioare datei de referință a fost de cel puțin 1 % pentru cel puțin unul dintre indicatorii enumerați la articolul 3 alineatul (2); și

(b) expunerile în fiecare dintre cele două trimestre anterioare datei de referință au fost de cel puțin 1 % pentru cel puțin unul dintre indicatorii enumerați la articolul 3 alineatul (2).

(2) O țară va fi eliminată de pe lista țărilor terțe semnificative în cazul în care:

(a) media aritmetică a expunerilor față de țara respectivă în cele 12 trimestre anterioare datei de referință a fost mai mică de 1 % pentru toți indicatorii enumerați la articolul 3 alineatul (2); și

(b) expunerile în fiecare dintre cele două trimestre anterioare datei de referință au fost mai mici de 1 % pentru toți indicatorii enumerați la articolul 3 alineatul (2).

(3) O țară terță care este identificată drept semnificativă pentru sectorul bancar al Uniunii pe baza criteriilor menționate la alineatul (1) este monitorizată de Secretariatul CERS.

(4) Lista țărilor terțe semnificative este revizuită anual de Secretariatul CERS, care transmite o propunere Comitetului consultativ tehnic. Propunerea se bazează pe datele de supraveghere colectate pentru cele 12 trimestre anterioare datei de 31 decembrie a anului calendaristic relevant. Propunerea se transmite Comitetului consultativ tehnic până la data de 30 iunie a anului relevant. Comitetul consultativ tehnic își poate exercita puterea de apreciere și poate modifica propunerea înainte de a o transmite pentru aprobare către Consiliul general, în special în cazurile în care CERS a emis o recomandare în conformitate cu articolul 138 din Directiva 2013/36/UE, iar țara terță care face obiectul recomandării respective trebuie eliminată de pe lista țărilor terțe semnificative.

(5) Consiliul general adoptă o decizie cu privire la modificările aduse listei țărilor terțe semnificative pe baza propunerii Comitetului consultativ tehnic. Orice modificări aduse listei de țări terțe semnificative sunt publicate pe site-ul web al CERS.

Articolul 5

Dispoziții tranzitorii

(1) Lista inițială a țărilor terțe semnificative, compilată pe baza datelor de referință corespunzătoare celui de al doilea trimestru al anului 2014, cuprinde: Republica Federativă a Braziliei, Regiunea Administrativă Specială Hong Kong a Republicii Populare Chineze, Republica Populară Chineză, Republica Turcia, Federația Rusă și Statele Unite ale Americii.

(2) În cadrul revizuirii listei țărilor terțe semnificative din 2017, care va utiliza datele de supraveghere cu data de referință 31 decembrie 2016, nu vor fi aplicate criteriile de eliminare a țărilor de pe listă stabilite la articolul 4 alineatul (2).

*Articolul 6***Intrarea în vigoare**

Prezenta decizie se aplică de la 1 ianuarie 2016.

Adoptată la Frankfurt pe Main, 11 decembrie 2015.

Președintele CERS

Mario DRAGHI
